

imod, at der bliver givet endog større Summer til Landvæsenets Fremme, til Hedeopdyrkningen og til mange andre Ting, dette Omraade vedrørende. Jeg tror, at der er gjort forlidt, og jeg skal her udtale, at jeg tror, at der muligens kan være større Grund til at faae et Agerdyrknings Ministerium end et Arbejderministerium (Afskyldelse). Ja, jeg siger ikke, at det er nødvendigt, men kun, at der muligens kunde være større Grund dertil, thi min Mening er, at Arbejderspørgsmaalet for en væsentlig Del løses ved at bringe de Riber frem, som Naturen har givet os, og ved at arbejde paa at faae dem til at flyde og til at flyde rigelig.

Sagd: Det har forundret mig noget at høre denne Dom over Hedeselskabet, som i dette Dieblik blev udtalt af den ærede sidste Læser. Jeg antog, at Hedeselskabets Fortjenester vare saa utvilsomme og saa almindelig anerkendte, at, naar dette Selskab her blev bragt paa Dmtale, da maatte det være for at hævde dets Fortjeneste og for at rette en Opfordring saavel til Thinget som til Ministeriet om at understøtte det kraftigere, end hidtil har været Tilfældet. Naar vi se hen til de store Kapitaler, som vi aarlig anvende til Forbedring og Udvidelse af vort Kommunikationsvæsen, og naar vi dernæst betænke, at Kommunikationsvæsenet ikke selv umiddelbar kan forsøge Landets Indtægter, men at det kun er ved at befordre Produktionen og Omsætningen i Landet, at det faar sin rette Betydning, samt at disse store udstrakte Egne, hvor Hedeselskabet virker, nu blive forsynede med Jernbaner, som tilveiebringes ved store Opoffrelser fra Statskassens Side, vil det let indses, at det er i højeste Grad vigtigt, at man i disse Egne fremkalder en stigende Produktion, som kan yde Staten en Erstatning for hine store Offre. Naar man dernæst veed, at Hedeselskabet fremfor nogen Anden virker for Udvillingen af den stigende Produktion i disse øde og udyrkede Egne, maa jeg rigtignok tilstaa, at det overraskede mig at høre den lunke Ros og den betingede Understøttelse, som vi hørte fra den ærede sidste Læser, og de Betænkkeligheder, som han fremsatte imod Hedeselskabets Virksomhed, overraskede mig endnu mere. Vi have milelange Strækninger af Heder, som ligge øde og udyrkede hen, uagtet det er aldeles utvilsomt, at de kunne gøres produktive, ligesom der ogsaa foreligger historiske Dplysninger for, at de i tidligere Tid have været det. Det er ikke nogen kort Tid, de have henligget saaledes. Mange af dem have henligget i Aarthundreder og ventet forgæves paa, at der skulde blive gjort Noget for at gjøre dem produktive, indtil endelig Hedeselskabet overtog denne store og almennyttige Opgave og tog kraftig fat for at udvikle Indtægtskilder, hvor der hidtil Ingen saadanne har været. Selskabet har i Forhold til de ringe Midler, hvormed det er blevet understøttet, udrettet store

Ting, men desuagtet bliver dets Virksomhed bedømt saaledes, som vi hørte for et Dieblik siden. Det ærede Medlem syntes at mene, at disse store Strækninger hellere maatte henligge aldeles ubenyttede, end at man skulde udsætte sig for, at nogle af dem kom paa enkelte Mænds Hænder — dette er en ganske mærkværdig Opfattelse. — Siden vi fik vor frie Forfatning, have vi stadig brugt et Slags Roddrift med Statens Eiendomme. Domæner og Alt, hvad der kan realiseres, forsvinder mere og mere Nar for Nar, og samtidig med at vi bruge denne Roddrift med, hvad vore Forfædre have overleveret os, synes vi at være bange for, at der skal blive Noget til vore Efterkommere. Vi have store udstrakte Heder og Klitter, hvor der med nogle til Opgavens Størrelse svarende Offre fra Statens Side kunde stables fremtidige Eiendomme for vore Efterkommere; men enhver nok saa ringe Opoffrelse, som bliver gjort i den Retning, bliver bedømt, — og det gjør mig dobbelt ondt, at det netop er her i Thinget, at det bedømmes saaledes — som om det var spildte Penge. Jeg har allerede før tilladt mig at bringe i Erindring — og de fremkomne Udtalelser foranledige mig til atter at gjøre det — at Vigtigheden af Klitternes Beplantning allerede for mange Nar siden er bleven paavist og Begyndelsen dertil med stor Varme og Udholdenhed sat i Gang, for at disse, hvert Nar store Udgifter og Arbejde slugende, aldeles indtægtsløse Arealer engang i Tiden kunne blive forvandlede til indtægtydende Eiendomme. Den underlige Varme, hvormed enkelte højhæjtede Mænd dengang kastede sig over denne Sag, er, efter at de ere gaaede bort, efterhaanden fordampet, og det er kun en meget lunken Interesse, hvormed man nu ligesom holder Sagen ilive, uden at anvende paa dens Gjennemførelse Noget, der staaer i Forhold til Opgavens Størrelse, hvorefter denne vilde kunne virkelig løses. Nu har senere Hedeselskabet kastet sig over en lignende Opgave, men finder ikke varmere Naaffønmelse her end den, vi nys hørte udtale; — dette vil og maa jeg yttre mig imod. Jeg vil opfordre det høie Thing, og jeg vil opfordre Enhver, som har anden Følelse for Fædrelandet end blot den, som er knyttet til Dieblikkets Interesser, til med større Varme at understøtte Hedeselskabet, end hidtil har været Tilfældet, og ikke lade smaaltige Betænkkeligheder som de, der nys bleve udtalte, kølne deres Interesse for samme. Lad os være enige om, at der er Bletter nok paa Heberne og i Klitterne, hvor enhver fattig Mand, som har Lyft til selv at skabe sig et Hjem, kan faae Leilighed til at bygge sig et Hus og opdyrke sig en Lod, om ogsaa Selskabet udstrakte sin Virksomhed over Arealer, der gaa langt ud over, hvad det for Tiden arbejder paa. Der findes mange Bletter paa Heberne og i Klitterne, som have ligget hen i Aarthundreder, uden at Nogen har villet bruge dem, og der kan blive nok af slige ubenyttede Arealer